Ч. 45 Субота 26 лютого (10 Марта) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Справи парляментарні.

В комісиї буджетовій вела ся вчера дискусия над „школами середними“. Пос. Шукле домагав ся словеньскої ґімназиї в Цилеї, пос. Лупул низшої ґімназиї в Чернівцях, а пос. Кайцль ческої ґімназиї в Опаві і в декотрих на Мораві. — Мін. н. Мадейский виголосив свою проґраму в справі шкіл середних і заявив насамперед, що Міністерство думає додати директорам переповнених ґімназий персонал помічничий до роботи в канцеляриї. На будову будинків для шкіл середних зажадає Міністерство 2 мільони кредиту. Міністер сказав дальше, що теперішний стан шкіл середних в Австриї єсть наслідком довголїтного історично-політичного процесу. Национальні борби не вспілї піддержати природний розвій шкіл. Правительство уважає своїм обовязком увзгляднятн в міру фінансової можности культурні потреби поодиноких народів, але обставини, серед яких правительство обняло управу держави, зобовязують єго, вминати все, що могло би заострити национальні противности. Коли поодинокі народи з країв о мішаній людности при помочи заступників дотичних народів ставлять які жаданя в справі шкіл середних, то тоті жаданя повинні бути або признані ухвалами дотичних соймів, або бути наслїдком згідних поглядів репрезентантів тих народів в Раді державній. Такі жаданя буде правительство старати ся сповнити в міру дійстної потреби і фінансових средств.

В справі осиованя словеньскої низшої ґімназиї в Цилеї, зарядить Міністерство потрібні доходженя, на підставі котрих приступить відтак перед Палату з конкретними предложенями. В наслїдок незвичайного переповненя нїмецкої ґімназиї в Чернівцях, думає правительство осиувати там нову нїмецку низшу ґімназию з рускими паралєльками.

Пос. Шукле заявив тогди, що з вдоволенєм приймає до відомости заявленє п. Міністра що-до ґімназиї в Цилеї. — Пос. Гайльсберґ домагав ся, щоби правительство зовсїм не тикало теперішного стану посїданя шкіл середних. — Пос. Пєнтак обговорював переповненє галицких ґімназий і домагав ся систелізованя більшої скількости посад учительских, помноженя числа ґімназий, доповненя школи реальної в Тернополи і основаня школи реальної в Тарнові та знесеня розпорядженя, заказуючого учителям держати на станциї у себе учеників.

Комісия валютова постановила вчера приступити до специяльної дебати над предложенями валютовими. Міністер фінансів др. Пленер, доказував, що стяганє банкнотів одноґульденових за помочею однокоронівок відповідає зовсїм теперішному законови монетарному, а також і єго поглядам висказаним давнійше та поглядам єго попередника і тогдїшного справоздавця. — Пос. Пінїньский заявив, що зложенє золота в банку з правничого становища єсть зовсїм не ясне. Бесїдник противить ся всяким штучним поборюванням ажия, і заявив, що він та посли: Краіньский, Вайґель і Козловский здержать ся від голосованя та не возьмуть участи в специяльній дебатї.

Комісия економічна приняла без зміни проєкт правительства о провізоричнім управильненю угоди торговельної з Росиєю і постановила поставити се внесенє в повній Палатї.

Хто баламутить?

В послїдних числах подає „Дѣло“ статї, звернені против наших властий шкільних; іменно посуджає їх о тенденцийне і неприязне поступованє супротив Русинів. Для характеристики тих статей вважаємо своїм обовязком показати, о скілько фактична підстава тих є правдива. І так:

1. В числї 41 нарікає „Дѣло“, що в народній школї в Топорові язик викладовий єсть польский, хоч у Топорові є „2000 Русинів руского обряду, а 800 Русинів латиньского обряду“. Тимчасом після урядового спису населеня з р. 1890 в Топорові єсть фактично 1839 Русинів, а 2137 Поляків.

2. В числї 43 жалує ся „Дѣло“, що недавно видана Szkółka dla młodzieży. część III. містить цілий ряд статей з польскої історії, анальоґічна же книжка руска на II клясу не містить ані одного слова з рускої історії народної або з рускої історії церкви або з руского обряду“. На то треба відповісти:

а) Вичисляючи історичні статї польскої книжки, опустило „Дѣло“ статї тоїж книжки польскої, що відносять ся до Руси, а особливо: Хрещенє Руси. Львів і околицї. Узгіря львівско-томашівскі. Береги Днїстра. Княжество руске на Руси Червоній. Галич. Руский король Данило і єго наслїдники. Бескид. Житє Бойків. Чорногора і Прут. Гуцули в Полонинах. Вид з Високого замку. Поділє. Як то на Подїлю. Подоляки. Подільский рільник. Олесько, Підгірцї і Підкамінь. Надбужаньскі землї.

б) Нову польску книжку на III степень науки порівнало „Дѣло“ з давною рускою

---

1)

ЧЕРВОНИЙ ЦЬВІТ.

(З росийского — В. Ґаршіна.)

I.

„Іменем Єго Величества царя Петра Першого оповіщаю вам, що буду оглядати сей дім божевільних!“ Слова ті були вимовлені грімким, прошибаючим голосом. Писар заведеня, що вписував імя недужого на столї, повнім плям з чорнила, до великої трохи вже подертої книги, не міг здержати ся від сьміху; але обом молодим чоловікам, що привели недужого, не до сьміху було. Они ледви вже на ногах стояли, бо не спали вже дві добі, лиш їхали з божевільним, котрого саме що привезли зелїзницею. На передпослїдній стациї дістав був недужий нагло сильнїйшого нападу і став шалїти; они роздобули десь кафтан, що для безпечности надягають на божевільних, і убрали недужого в него. Так привезли они єго до міста і тут приставили єго до заведеня для божевільних.

Аж страшно було дивити ся на зійшовшого з розуму. В приступі шалу подер він на собі сїру свою свитину, а они надягнули на него верх неї кафтан з грубого згрібного полотна, зложили єму руки на охрест на грудех і довгими рукавами кафтана привязали їх міцно до тїла звязавши рукави на плечах. Недужий витріщив був запалені очи — він, бачите, не спав вже десять днїв — і дивив ся ними неподвижно, а они якось страшно єму сьвітили ся; долїшна губа трясла ся єму від якогось нервового корчу, а розпатлане волосє спадало єму як грива на чоло. Він став ходити скорим, тяжким кроком з одного кінця канцеляриї на другий та з цікавостию приглядав ся старим шафам з актами а хвилями споглядав на тих, що єго привели.

— Заведїть єго на відділ для слабих на умі.

— Знаю, знаю. Я вже був тут торік у вас. Ми оглядали тогди заведенє для божевільних. Знаю все, не здурите мене — говорив недужий.

Він обернув ся до дверий, котрі єму отворив один з єго дозорців. Скорим і тяжким, але відважним кроком піднявши голову до гори вийшов він з канцеляриї і майже бігцем пустив ся на право до відділу для слабих на умі а ті, що єго відводили, ледви аж могли здогонити єго.

— Отвори! Я не можу, бо менї руки звязали!

Воротар отворив двері, а божевільний увійшов з обома своїми дозорцями до заведеня для божевільних. Був то високий, масивний будинок, ставлений на старосьвітский лад касарень. В долїшній части будинку були дві великі салї, з котрих одна служила за їдальню, а в другій перебували звичайно спокійні божевільні; дальше був тут широкий коритар зі скляними дверми, котрими виходило ся до цьвітнику, і 20 малих комірчин призначених для недужих. Але були тут також дві темні комнати, призначені для шалїючих божевільних; одна з них була вибита матерацами, а друга виложена дошками; крім того була ще одна велика, темна і склеплена саля, де купали ся недужі. На поверсї були поміщені божевільні жінки. З відси було чути дивний якийсь крик, там жінки плакали та заводили. Ціле заведенє було уладжене на 80 недужих, але що то було одно заведенє аж для трох припираючих до себе ґуберній, то було в нім яких 300 недужих. В малих комірчинах для божевільних стояло по чотири або пять постелий. В зимі, коли божевільні не могли виходити до огорода і коли всї вікна з зелїзними решітками були позамикані, була тут така задуха, що аж годі було видержати.

Нового недужого завели насамперед до комнати, де він мав скупати ся, а котра вже на здорового чоловіка мусїла би зробити неприятне вражінє. Була то простора, склеплена комната, з камінним, липким помостом, осьвітлена лиш одним віконцем десь в кутику; стїни і стеля були помальовані червоною олійною фарбою; рівно з помостом, на котрім було повно бруду і болота, були запущені в землю дві камінні ванни і дві подовгасті ями з водою.

книжкою на II степень науки; порівнанє абсолютно не на місци, нові книжки відповідають новому пляновѝ науки, а давнї давному; а відтак плян науки що-до історії і ґеоґрафії що иншого вказує ученикам і книжкам третої кляси. Отже польску книжку Szkółka dla młodzieży, część III буде можна порівнувати лише з аналоґічною книжкою рускою: Школа народна часть III, котра с. р. вийде з друку.

Така єсть фактична підстава підбурюючих статей „Дѣла“. Поясненя непотрібні.

Перегляд політичний.

Нинї мають всї члени Ради державної одержати проєкт реформи виборчої. О скілько вже доси звістно, то проєкт сей задержує без зміни всї дотеперішні ґрупи і округи виборчі. Розширенє права виборчого наступить в той спосіб, що буде утворена нова курия виборча, від котрої будуть виключені лиш ті, що за якусь провину утратили право виборче і всї що стоять в якім небудь службовім відношеню войсковім. Право вибору будуть мати мужчини, що скінчили 26 рік житя і перебувають бодай 6 місяців перед розписанєм виборів в якій місцевости. Число послів з нової ґрупи виносило би 43.

До Pol. Corr. доносять з Парижа, що виміна депеш межи президентом републики п. Карнотом, а Є. Вел. Цїсарем Франц Иосифом знайшла прихильний відгомін в публичній опінії цїлої Франциї.

До Pol. Corr. доносять з Петербурга: В виду поголосок в заграничних часописях, будьто би цар наміряв виїхати до якогось заграничного заведеня лїчничого, завіряють в кругах двірских, що о тій подорожи царя нічого не звістно. Цар по мясницях виїде до Ґатчіни, а відтак поїде на довший час до Криму.

Провізоричним ґен.-ґубернатором варшавским іменований бар. Медем, дотеперішний помічник ґен. Гурка в справах цивільних. Кажуть, що кандидатура ґен. Обручева на варшавского ґен.-ґубернатора не має ніяких виглядів.

Daily News, орґан Ґледстона доносить, що іменованє Росберійого президентом анґлїйского кабінету зробило у Франциї некористне враженє, позаяк там уважають Росберійого за рішучого прихильника тридержавного союза. Францускій кабінет жалує тепер, що так ворожо виступав против Італії та хоче тепер направити ті лихі доси відносини.

Новинки.

Львів дня 9 марта.

— **Погорільцям громади Долина** уділив Є. В. Цїсар запомоги в сумі 300 зр.

— **Презенту** цїсарского, паданя на Калуш надало ц. к. Намістництво о. Володимирови Петрушевичеви, гр. кат. вікарому архікатедральному у Львові.

— **На будову руского театру** зложили: Ник. Левандовский інжинер зелїзничий в Тарнові 3 зр., зібраних на купони; о. Ос. Куницкий з Долини коло Чесанова 1 зр.: Мих. Комарницкий з Лежайска 5 зр. 50 кр. зібраних дрібними датками на товариских сходинах; — о. Іриней Яворский, бувший директор бучацкої ґімназиї, перебуваючий тепер в Парижи, надіслав 25 франків. О. Гриб з Николаєва 10 зр. з розпроданих купонів. Др. Турин з Манк зложив при нагоді свого вінчаня 10 зр. на руки о. Пюрка з Відня. — На руки тов. „Просьвіта“ зложили пп.: Ів. Гуляй директор театру з Тернополя 4 зр. 17 кр. з пушки театральної; о. Дион. Хромовский з Глинок 2 зр., Т. Витковицка учителька в Кутах 1 зр. 50 кр., „Народна Торговля“ в Коломиї з пушки 5 зр. 10 кр.; о. Нест. Рудницкий з Крички 1 зр.; о. І. Дашкевич з Тустанович 2 зр. 10 кр., а то 1 зр. від себе, 1 зр. від п. Ольги Дашкевич і 10 кр. від Стефанії Дашкевич. — На руки нашої адмінїстрациї прислав п. Юліян Ортиньский, управитель школи в Березові, 12 зр. на будову театру, зібраних в березівскім касині повітовім з нагоди пращального вечерка в честь п. Сковроньского, депендента нотарияльного. Ми передали ті гроші комітетови театральному.

— **За жарт два місяці арешту.** Осиї Барбашеви лучила ся немила пригода. Він скуповував щетину і в тій цїли зайшов до Шрама, одного віденьского властителя тих сотворінь, що як би мали роги, то би весь сьвіт покололи, або попросту. шануючи слухи ваші, безрог. У того Шрама служив челядник Томанец, що опікував ся стадом безрогим, котрє живило ся спокійно в заперті, несподїваючи ся наглої і безневинної смерти. Так між те стадо завів Томанец Барбаша, щоби показати єму, кілько може щетини продати. Скоро тілько Барбаш вступив до хліва, Томанец замкнув двері на ключ і лишив Барбаша в товаристві дуже непристойнім для порядного чоловіка. Барбаш оглянув ся і побачив, що мешканцї хліва здивовано дивили ся на него і хотїли з ним познакомити ся при помочи рила. Став він кричати і просити Томанца, щоб випустив єго з хліва, але Томанец і слухати того не хотїв. Тодї Барбаш оглянув ще раз хлїв і побачив у горі в стїнї вікно, котрим можна було перелїзти. Він мав з собою куплену деінде пачку щетини. Взяв свиню за ухо, привів до стїни, станув на свиню, досягнув вікна і викинув перше свою пачку на двір; та коли сам хотїв вилазити, свиня не хотїла єму зробити тої прислуги, щоб спокійно постояти, і втїкла. Барбаш просить знов Томанеца, щоб єго випустив. Той каже, що випустить за літру вина. Барбаш мав при собі лише 31 кр., а на літру вина треба 40 кр.; викинув, що мав, через вікно і Томанец дав намовити ся і отворив хлїв. Але за той жарт прийшло ся єму досить остро відпокутувати. Барбаш запізвав єго і він дістав два місяцї арешту та ще й з постом що місяця.

— **Найбільша богачка на сьвіті** єсть пані Герті Ґрін, бо має 60 міліонів долярів маєтку. Але хто би думав, що та найбільша богачка жиє собі в мармурових палатах в роскоши, той би гірко помилив ся. Не в палатах мешкає она, а в простім готели в місті Бруклїн і платить сїм долярів на місяць за хату і харч. Она така скупа, що зі скупости розвела ся з чоловіком, бо він любив видавати троха гроші. Она така скупа, що нової одежі собі не справить, тілько латає все стару. В Бруклїні єсть сто церков, то она що дня ходить до иншої. Обідає найзвичайнїйші страви, бо каже: „часи тяжкі, а я мушу щадити для свояків“. Має сина, оженєного з міліонеркою, котра жиє по паньски на всю губу. Всї свояки міліонери, а між ними споро таких самих скупарів. Внучка панї Ґрін дістала вже в спадщинї по кревнім пять міліонів долярів. Сама Ґрін має дорогоцїнностий на міліони, але записує кождий виданий цент. Дочка єї так само скупа, як она. Здає ся, що се варяти, а не люди зі здоровим розумом.

— **„Барон Кіч“** — так називав себе той ду-

В кутї коло вікна стояла велика піч з мідяним валковатим кітлом до огріваня води, а на нїм було повно якихсь рурок та когутиків. Все то виглядало якось дивно і фантастично та мусїло зробити враженє на чоловіка, котрому вже й так помоталось в голові. Коли-ж недужого приведено до сеї комнати, щоби він тут викупав ся, та щоби єму після розпоряджень начального лїкаря в заведеню поставити на карк великий плястер з везикаторії, то єго взяв страх а заразом і злість. По єго голові бігали всїлякі нуєті гадки, одна гірша від другої. Що то єсть? Чи то які тортури? Чи тут який тайний суд, де єго вороги хотять єму конець зробити? А може тут саме пекло? Они розібрали єго, хоч він не давав ся. В приступі шалу дістав він ще більшої сили, та вирвав ся з рук тих кількох дозорцїв і аж кинув ними на землю. Наконець они зловили єго, звязали єму руки і ноги та вложили до води. Єму здавало ся, що то кипяток, а відтак прийшло єму до голови, чи то не тортури, в котрих уживає ся кипячої води та розпаленого зелїза. Він став корчево бити ногами та руками по воді та пив єї; дозорцї держали єго за руки, а він заєдно плїв щось таке, що трудно поняти, коли хтось сам того не чув. Часом молив ся, то знов кляв; кричав, аж наконець не ставало вже єму сили і він став плакати та почав тихо без звязи з попередною бесїдою молити ся: „Сьвятий Юріє, великомученику! В твої руки віддаю моє тїло! Тай душу!... ох нї, нї!

Дозорцї держали єго ще кріпше, аж він успокоїв ся. Тепла вода і міхур з ледом на голові зробили своє. Але коли єго виймили майже омлїлого та положили на лавку, коли приложили єму плястер з везикаторії, добув він в собі ще послїдні сили і став знову плести без памяти:

— За що? За що? — кричав він. — Та-ж я не зробив нїкому нїчого злого. За що мене убиваєте? Ой Господи сьвятий. Вас, що мучили передо мною, молю, ратуйте мене!

На карку стало єго від плястра печи і він почав кидати ся. Дозорцї не могли єго удержати і не знали вже, що робити. — Нїчо не поможе — сказав дозорець, що прикладав плястер — лиш треба єго здерти!

Сї слова перепудили недужого і він став кричати: Що здерти? — Кого здерти? Мене! — подумав він собі і зі страху замкнув очи. Дозорець взяв грубий ручник за оба кінцї і почав ним терти недужого по карку і стер плястер, але разом з ним здер єму і верхну шкіру з тїла так, що лишив ся великий червоний слїд. При сїй операциї, котрої би й здоровий чоловік не видержав, здавало ся недужому, що то вже всему конець приходить. Він кинув ся цїлим тїлом, вирвав ся дозорцям з рук та упав голим тїлом на камінний поміст. Хотїв кричати, але не міг. Они занесли омлївшого до єго комірки, де він запав в глубокий і довгий сон.

II.

В ночи прийшов він до памяти. Кругом було тихо; із сусїдної великої комнати було чути, як віддихали сплячі в нїй недужі. Десь далеко чути було, що хтось говорить сам до себе; то був один недужий, котрого на сю ніч замкнули до темної комнати; там на горі знов у жіночім відділї сьпівала знов якась жінка охриплим голосом якусь пусту сьпіванку. Недужий слухав. Він почув у собі страшну утому; єму здавалось, що в нїм кости поломані; карк болів єго страшенно.

— Де я? Чи то я? — думав він собі. Нараз стануло єму зовсїм ясно цїле єго житє з послїдних місяцїв і він пригадав собі цїлий ряд своїх безумних гадок, слів та вчинків і аж лячно стало єму — від того. — Але то, слава Богу, вже проминуло, — подумав він собі і заснув знову.

Віконце з решіткою виходило на мале подвірє межи великим будинком а муром. На то подвірє не заходив нїхто і оно було густо заросле бозом, котрий під сю пору прекрасно цвив — — — За корчами, саме против вікна чорнїв ся високий мур; високі вершки дерев у великім огородї виглядали спонад него осьвітлені та облиті сьвітлом місяця. З правого боку підоймав ся білий будинок заведеня для божевільних з осьвітленими із середини зарешіткованими вікнами; з лївого — біла яскраво місяцем осьвітлена стїна трупарнї. Сьвітло місяця заходило крізь зарешітковане вікно до низької комірчини і падало тут на землю а по части осьвітляло і постіль та утомлене блїде лице недужого з замкненими очима. Тепер не було анї слїду на нїм, що то божевільний; спав лиш твердим сном утомлений чоловік, котрому нїчого не снило ся, він анї не рушив ся і майже не віддихав. На хвильку прийшов він до повного розуму, як здоровий чоловік, але лиш на то, щоби зрана встати знову божевільним.

III.

— Як же ся маєте? — спитав єго на другий день лїкар.

— Недужий, що лише що був пробудив ся, лежав ще у постели.

— Знаменито! — відповів він і схопив ся

рисьвіт Герман Кічалес, про котрого ми писали тому кілька днів. Він родом з Галичини і ту був собі звичайним Кічалесом, котрого по прізвищу кождий пізнавав, хто він; але прийшовши до Відня назвав себе бароном і на той титул ловив людий. Тепер, коли его увязнили, зголошують ся до суду ріжні люди, котрих він обманив. Показує ся, що проворний барон не перебирав в людях, лише дурив, кого міг. Наприклад обіцяв одній касиерці оженити ся з нею, а себе виставив за великого богача. Раз в потребі „позичив“ у неї 200 зр., инакше казав, що застрілить ся. Замість віддати гроші в означений час, написав такий жалісний лист до касиерки, що та дала ему ще 1000 зр., на котрі він виставив вексель. Одного слугу обдурив на 500 зр. В одного ювілера замовив дорогоцінностий на 600 зр., але ювілер вивідав ся, що се за барон, і не дав нічого. Иншому слузї представив ся яко англійский барон, що припадково найшов ся в клопоті грошевім. Добродушний слуга заставив свої льоси і позичив баронови 100 зр. Кічалес віддав їх помалу, та все таки 28 зр. затримав собі. Одному кельнерови завинив за цигара 25 зр., а иншим кельнерам винен зі сто зр., бо не платив за те, що з'їв і випив. Навіть лїкареви, що его лїчив півтора місяця, завинив 80 зр. Візникам винен яких 200 зр., бо за дармо їздив, в цукорнях 112 зр.; за рукавички і біле так само. Словом визискував добродушність людску, де і як попало.

Господарство промисл і торговля

Як працюють селяни в Америцї.

Дуже богато з наших господарів думають, що нїгде нема такого добра, нїгде не можна так розбогатїти як в Америцї; але нехайже они й довідають ся, як там працюють селяни господарі коло свого ґрунту. Німець Фр. Еткен, що перебував довгі лїта в північній Америцї, написав тепер грубу книжку о рільній господарці в північній Америцї, і подає в нїй докладно, як там працюють середні господарі на своїх ґрунтах. Нехай же тепер наші господарі прочитають собі уважно слїдуючий виїмок з тої книжки а відтак нехай розважать, чи то диво, що Америка засипає нас своїм збіжем.

1) Ферма (хутір, фільварок) в Йові, миля від зелїзницї, ґрунт степовий, середно тяжкий, 200 Акрів (140 морґів), з того під збіже 100 Акрів (70 морґів), на сад пів Акра. — Господар 45 лїт, не конче сильний, жінка 47 лїт, син 19 лїт, донька 17 лїт, друга донька 10 лїт; — держать 4 коний, 6 кров дійних, 10 штук ялївника, 20 безрог; — приймають лиш в жниво робітників, челяди не держать; — встають о год. пів до 5, снїдають о три чверти на 6 год., робота починаєсь о 6 год., на полуденок 1 година, вечера о 6 год., конець роботи у поли о 7 год., дома о 8 год.

2) Ферма в Йові 3 чверти милї від зелїзницї; ґрунт — як в тамтій фермі 160 А., з того під збіже 80 А., під сад 6 А. — Господар 70 лїт, жінка 60 лїт, обоє не конче здорові, син 20 лїт, донька 17 лїт, друга донька 14 лїт; — держать 2 до 3 конї, 6 коров, 8 штук хлївника, 20 безрог; — робітники лиш в жнива, челяди нема; встають о 5, снїдають о пів до 6, робота починає ся о три чверти на 6, на полуденок 1 год., вечера о 6, конець роботи о 7, дома о 8.

3) Ферма в Йові пів милї від зелїзницї, ґрунт степовий дуже тяжкий, 200 А., під збіже 100 А., під сад 6 А. — Господар 55 лїт, жінка 40 лїт, син 18 лїт, три доньки 20, 17 і 12 лїт; — держать 5 до 7 коний, 10 кров, 12 ялївника, 24 безрог; — від цьвітня до жовтня 1 наймит, робітники лиш в жниво; — встають о пів до 5 до 5, снїдають о три чверти на 6, на полуденок 1 год., вечера о 7, конець роботи о 7, дома о 8.

4) Ферма в Калїфорнії, при самій зелїзници, ґрунт дуже тяжкий, садять виноград і годують дріб; — ґрунту 80 А., під збіже 35 А., сад 5 А. — Господар 45 лїт, жінка 40 лїт, обоє не конче здорові, син 8 лїт; — держать 2 конї, 9 до 10 коров, 4 ялївника, 8 безрог і около 200 курий; — приймають часами наймита на чверть року а крім того робітника на днї; — встають о 5 до пів до 6, снїдають о 6 до пів до 7, робота зачинаєсь о під до 7 до 7, на полуденок 1 год., вечера о пів до 7 до 7, конець роботи о пів до 7 до 7, дома о пів до 8 до 8.

5) Ферма в Калїфорнії, миля від зелїзницї, ґрунт горбоватий, переважно молочне господарство; — ґрунту 130 А., поля 10 А., саду 1 А. — Господар і жінка по 45 лїт;—держать 2 конї, 32 до 36 коров, 4 ялївнику, 30 безрог; — мають звичайно 1 наймита, впрочім наймають робітника на днї після потреби;— встають межи пів до 6 а чверть на 7, снїдають межи три чверти на 7 а 7, робота починаєсь межи 7 а пів до 8, на полуденок 1 год., вечера межи пів до 6 а 6, копець роботи в поли межи пів до 6 а 6, конець роботи дома межи пів до 7 а 7.

6) Ферма в Калїфорнії, миля від зелїзницї, земля легка, долини і горби, головно садівництво; — ґрунту 120 А., поля 10 А., саду 75 А. — Господар 50 лїт, слабовитий, майже нездібний до роботи, жінка 40 лїт, донька 17 лїт; — держать 4 конї, 2 корови, 4 ялївнику, 4 безрог; — 4 наймити, крім того коли доспіє садовина 2 або 4 Хінців, виїмково на кілька днїв 6, на днї; — встають о 5 до пів до 6, снїдають о 6 до пів 7, робота починаєсь від пів до 7 до 7, полуденок 1 год., вечера пів до 7 до 7, конець роботи пів до 7 до 7, дома від 7 до три чверти на 7.

7) Ферма в Калїфорнії, миля від зелїзницї, ґрунт тяжкий, переважно пшениця; годівля коний; ґрунту 280 А., поля 180 до 200 А., саду 1 А. — Господар 50 лїт, жінка 45, 4 сини по 18, 12, 6 і 3 роки, 3 доньки по 14, 11 і 10 лїт; — держать 8 до 10 коний (4 до 6 робил розплодових), 5 до 6 коров, 4 до 6 ялївника, 18 до 24 безрог; — мають 2 наймитів, часом лиш одного, в жниво наймають робітників на днї; — встають о 5, снїдають о 6, до коботи чверть на 7, полуденок 1 год., вечера о 7, конець роботи в поли о 7 годинї, дома о 8.

На всїх тих фермах перед снїданем годують худобу, доять, чистять худобу і стайнї і т. д.; так само по вечери порають ся на обійстю і коло худоби.

— З товариства „Днїстер“ одержуємо се письмо: Рада надзираюча Товариства взаімних обезпечень „Днїстер“ відбула дня 28 лютого 1894 під проводом свого президента, Теофіля Бережницкого, осьме звичайне засїданє. З поміж девяти точок порядку дневного наперед принято до відомости справозданє з діяльности Дирекциї і розвою товариства в IV. кварталї 1893 і сконстатовано в порівнаню до IV кварталу 1892, що за послїдний квартал 1893 було поліс більше о 143%, капіталу обернено більше о 143%, а премія виносила 130% більше, як в тім самім протягу часу 1892 року. Відтак вислухала рада надзираюча і приняла до відомости справозданє о станї Товариства і рахунки за цїлий перший рік адмінїстрацийний. Після тих, комісиєю ревізийною провірених рахунків, сума приходів за цїлий рік виносила 92.686 зр. 28 кр. З того припадає на фонд резервовий 7771 зр. і 66 кр.; з решти по заплаченю реассекурациї, шкід, коштів адмінїстрациї і провізиї аґенцийної, законної части (20%), коштів заснованя, орґанїзациї, інвентаря і друків, і по відложеню резерви премійної на рік 1894, остає ся надвижка доходу в квотї 7.523 зр. 20 кр. З тої надвижки має бути дотований фонд резервовий (20%) і доконані другі статутом приписані виплати (опроцентованє листів удїлових фонду основного, винагорода директорів і комісиї ревізийної), а квоту 1000 зр. рішила рада надзираюча призначити в часї на фонди вдовичі сьвящеників всїх трьох епархий, в части до роздїлу на инші публичні добродїйні цїли рускі і поставити в тім напрямі внесенє під ухвалу загальних зборів. Властителям листів удїлових вносить рада надзираюча по 4% від дня зложеня кождого удїлу. — Що до стану і родів обезпечень і роздїлу ризик були предложені подрібні дати статистичні. З тих виймаємо на разї, що до кінця I. року адмінїстрацийного доконав „Днїстер“ 15.105 обезпечень в 1612 (полїтичних) громадах на суму 10,130.728 зр. обезпеченого капіталу, серед котрих було обезпечених 627 церквей, 375 приходств і 267 шкіл на суму 3,760.098 зр., — а виплатив „Днїстер“ 89 шкід в сумі загальній 27.714 зр. 86 кр., з чого по потрученю зворотів одержаних від товариства контрасекурацийного припала на власний рахунок квота 15.204 зр. 53 кр. або 19% від чистої премії. — День загальних зборів визначено на 3 н. ст. мая 1894.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Ментона 9 марта. Єї Вел. Цїсарева відбула вчера в супроводї одної придворної дами прогульку в гори. Є. Вел. Цїсар гостив вчера у князя Монако, а відтак у ґрафа Казерта в Кан.

Берлин 9 марта. Комісия для угоди торговельної ухвалила 16 голосами против 12 основи угоди з Росиєю.

Париж 9 марта. Пос. Жоре поставив інтерпеляцию в справі мнимого підпираня анархїстичної пропаґанди капіталїстами і духовеньством. Мінїстер відповів, що того рода факти єму не звістні. Палата ухвалила 278 голосами против 238 відрочити розправу над тою інтерпеляциєю на місяць.

Рим 9 марта. Вчера о 7 год. вечером експльодувала дінамітова бомба на площи Монте Чіторіо перед парляментом і наробила в будинку великої шкоди та покалїчила 8 людий. Арештовано богато осіб, а межи ними, здаєсь, також і злочинця. Один з покалїчених мав зізнати, що якийсь молодий чоловік дав єму скринку, в котрій була бомба.

Надіслане.

Гр. кат. Приход в Яблоницї над Прутом пошукує дяка тверезого, морального і з добрим голосом, може бути іспитований або й нї. Компетенти могуть зголосити ся письменно або устно до уряду приходского. — *М. Недельский*, парох. (1—3)

і взяв свою полотнянку та виступцї. — Знаменито! Лиш одно: отсе тут!

Він показав на свій карк.

— Не можу карком рушити, так мене болить. Але то нїчого. Все добре, коли то чоловік розуміє.

— А ви знаєте, де ви?

— Розуміє ся, пане доктор! Я в домі божевільних. Але коли чоловік то розуміє, то єму все одно. Рішучо все одно.

Лїкар не спускав з него очий. Єго красне, здорове і повне лице з прекрасною білявою бородою та спокійні сині очи, що виглядали спід золотих очиць, були неповорушливі. Він заєдно споглядав з увагою на недужого.

— Чого ви так вліпили в мене очи? Ви не довідаєтесь, що в моїй души — говорив недужий — але я виджу, що у вашій сидить! Чого ви тілько лиха робите? Чого збираєте тут таке множество нещасливих і держите їх тут, як у вязници? Менї то все одно: я все розумію і я спокійний! але ви! Що вам прийде з тої муки? Чоловікови, котрий дійшов до того, що в єго души жиє велика загальна гадка, все одно, де він жиє і що чує. Ба, єму все одно, чи він жиє, чи нї. — — Хиба-ж не так?

— Може — відповів лїкар і сїв собі в кутику на столець так, щоби міг добре видїти недужого, котрий скорим кроком ходив з кута в кут та сував голосно шкаповими виступцями та розмахуючи полами полотнянки в червоні паски та великі цьвіти. Фельчер і дозорець, що увійшли були з лїкарем, стояли просто коло дверий.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий.**

Знамениті

тутки неклеєні

НЕМОЙОВСКОГО

розслїджені через міске Лябораториюм можна дістати у всїх трафіках. 26

Інсерати

(„оповіщеня приватні") як для „Народної Часописи" так також для „Ґазету Львівскої" принимає лиш „Бюро Дневників" **ЛЮДВИКА ПЛЬОНА**, при улици Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

Всі прибори

для аматорів і фахових фотографів

именно:

папір альбуміновий, целюидиновий, течі, шкла, хемікалія найдешевше купити можна впрост у заступників фабрик найбільших

ГАМЕЛЬ і ФАЙҐЕЛЬ

Львів, ул. Коперніка 21.

ВІДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІЇ

поручає

найновійше патентоване начинє кухонне з вні ґальванїчно нікльоване, у внутрі повлечене чистою і дуже тревалою емалїєю.

До набутя у Івана Шумана у Львові

площа Бернардиньска і у всїх більших торговлях зеліза.

С. Кельсен у Відни

поручає

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплетні уряджена купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ

Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.

На жадане висилає ся катальоґи.

Поручає ся

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові. 2

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.